

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det har i flere omgange været overvejet om den offentlige sektor ved tildelingen af tilskud til foreninger, fonde, selskaber m.v., skulle stille krav til tilskudsmodtageren om varetagelse af sociale hensyn som betingelse for at modtage tilskud.

I »Et arbejdsmarked for alle« fra maj 1997 tilkendegav regeringen, at adgangen til at modtage offentlige tilskud skulle være ledsaget af krav om beskæftigelse af personer i fleksjob.

Med udgangspunkt i, at det offentlige bør virke for at tilvejebringe beskæftigelsesmuligheder for bl.a. personer med nedsat arbejdsevne med henblik på yderligere at udbygge det rummelige arbejdsmarked, indgik aftalepunkter om anvendelsen af sociale klausuler i delaftalen om det rummelige arbejdsmarked og førtidspensionsreform i finanslovsaftalen for 2000.

Denne delaftale blev indgået blandt partierne bag lov om en satsreguleringsprocent, dvs. S, V, KF, SF, CD, RV og KRF.

Aftalepunkterne har følgende ordlyd:

»Parterne er enige i, at statslige myndigheder i forbindelse med tildeling af statslige tilskud forpligtes til at vurdere, om der skal/kan stilles krav til tilskudsmodtageren om varetagelse af sociale hensyn. Hjemlen hertil tilvejebringes gennem ændringer af diverse tilskudslove.

Kommunerne og amterne opfordres til at vurdere de kommunale tilskudsordninger, herunder ved indgåelse af driftsoverenskomster med selvejende institutioner, med henblik på at stille krav om forpligtende sociale klausuler ved opgavevaretagelsen.«

Afsættet for de nævnte aftalepunkter i finanslovsaftalen for 2000 var, at den offentlige sektor, herunder navnlig staten, i højere grad skulle bidrage til yderligere at udbrede det rummelige arbejdsmarked gennem sin opgaveløsning, bl.a. med henblik på at skabe grundlag for gennemførelsen af en reform af førtidspensionssystemet.

Den statslige sektor kan herigennem bidrage til udbredelsen af det rummelige arbejdsmarked på følgen-

de områder:

- Gennem forebyggelse og en øget fastholdelse af allerede ansatte medarbejdere samt øget integration på arbejdspladserne af udsatte grupper,
- ved at anvende sociale klausuler i forbindelse med udbud af offentlige opgaver,
- ved at stille krav om varetagelse af sociale hensyn ved ydelse af tilskud.

Som opfølgning på finanslovsaftalen for 2000 blev der nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, som skulle udarbejde oplæg om muligheden for at stille krav om varetagelse af sociale hensyn i forbindelse med ydelse af tilskud, herunder at tilvejebringe de nødvendige lovhjemler.

Arbejdsgruppens arbejde ligger bl.a. til grund for lovforslaget.

Spørgsmålet om anvendelsen af sociale klausuler ved offentlige udbud er i foråret 2000 blevet analyseret i et udvalg om implementering af sociale klausuler i Erhvervsministeriets regi.

Gældende ret

Hverken statslige myndigheder eller kommuner og amtskommuner har efter gældende ret en generel adgang til at fastsætte sociale klausuler som vilkår for at yde et tilskud til foreninger mv., medmindre dette har hjemmel i den pågældende tilskudslovgivning.

Der antages således heller ikke generelt at være adgang til at stille sociale klausuler, hvor der er tale om tilskud, der ydes i medfør af de uskrevne kommunalfuldmagtsregler. En kommune eller amtskommune kan således ikke uden hjemmel i en skreven lov antages direkte eller indirekte at kunne yde støtte til enkeltpersoner på grundlag af sociale, behovsbestemte kriterier. Det er endvidere antaget, at kommuner og amtskommuner ikke uden hjemmel i skreven lov kan varetage opgaver eller yde støtte alene eller i det væsentlige med det formål at fremme eller sikre beskæftigelsen hos kommunens eller amtskommunens borgere. Kommuners og amtskommuners adgang til at yde støtte til fremme af sociale formål er herudover i vid udstrækning nærmere reguleret i den skrevne lov-